

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS

LATVIJAS VALSTS UN PRIVĀTĀS PARTNERĪBAS VEICINĀŠANAS PAMATNOSTĀDŅU GALA IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Lai novērstu būtiskākās problēmas, kas tika identificētas kopš publiskās un privātās partnerības (turpmāk – PPP) izmantošanas Latvijā, Ministru kabinets 2005.gada 23.martā ar rīkojumu Nr.188 apstiprināja politikas plānošanas dokumentu „Latvijas valsts un privātās partnerības veicināšanas pamatnostādnes” (turpmāk – pamatnostādnes), kas noteica valdības politiku, pamatprincipus, mērķus un prioritātes PPP veicināšanai 2005.-2009.gadā. Lai īstenotu pamatnostādnēs noteiktos rīcības virzienus politikas mērķu un rezultātu sasniegšanai, Ministru kabinets 2005.gada 16.novembrī ar rīkojumu Nr.736 „Par Rīcības plānu Latvijas valsts un privātās partnerības veicināšanas pamatnostādņu īstenošanai 2006.-2009.gadā” apstiprināja rīcības plānu šo pamatnostādņu īstenošanai 2006.-2009.gadā.

Atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 23.marta rīkojuma Nr.188 4.punktam, sākot ar 2006.gadu, Ekonomikas ministrijai līdz 31.janvārim ir jāiesniedz Ministru kabinetā informatīvais ziņojums par pamatnostādņu īstenošanas gaitu. Tāpat, atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 16.novembra rīkojuma Nr.736 2.punktam, Ekonomikas ministram līdz 1.martam ir jāiesniedz Ministru kabinetā informatīvais ziņojums par pamatnostādņu īstenošanas rīcības plāna izpildes gaitu.

Ministru kabineta 2009.gada 13.oktobra noteikumi Nr.1178 „Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” noteic, ka plānošanas dokumenta īstenošanas termiņa beigās veic tā gala ietekmes novērtējumu. Tā kā minēto politikas plānošanas dokumentu darbības termiņš ir līdz 2010.gadam un to apstiprināšanas normatīvajos aktos nav paredzēts atsevišķs to gala ietekmes novērtējums, tad 2010.gadā iesniedzamais informatīvais ziņojums par pamatnostādņu un to īstenošanas rīcības plāna izpildi (2008. un 2009.gadā tika iesniegts vienots informatīvais ziņojums par abu politikas plānošanas dokumentu īstenošanu) ir uzskatāms par abu politikas plānošanas dokumentu gala ietekmes novērtējumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 24.februāra sēdes protokola Nr.14 2§ „Par Ministru kabineta 2009.gada 17.februāra sēdes protokollēmumu (prot. Nr.13 2.§) „Likumprojekts „Publiskās un privātās partnerības likums””” Finanšu ministrija ar 2009.gada 1.jūniju ir pārņēmusi no Ekonomikas ministrijas PPP politikas izstrādi, vienlaikus pārņemot šīs funkcijas nodrošināšanai paredzētos finanšu resursus un cilvēkresursus.

Ņemot vērā visu minēto, Finanšu ministrija ir izstrādājusi informatīvo ziņojumu „Latvijas valsts un privātās partnerības veicināšanas pamatnostādņu un to īstenošanas rīcības plāna gala ietekmes novērtējums” (turpmāk – informatīvais ziņojums).

Informatīvais ziņojums ir izstrādāts balstoties uz Ekonomikas ministrijas, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras sniegto informāciju par plānošanas dokumentu pasākumu izpildi, Aizsardzības ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Satiksmes ministrijas, Tieslietu ministrijas, Vides ministrijas, Zemkopības ministrijas, Latvijas Pašvaldību savienības un Publiskās un privātās partnerības asociācijas sniegto novērtējumu par plānošanas dokumentu pasākumu īstenošanas sekmīgumu, kā arī Uzņēmumu reģistra un Aglonas novada domes, Aizkraukles novada domes, Cēsu novada pašvaldības, Amatas novada pašvaldības, Baldones novada domes, Bauskas novada domes, Naujenes pagasta pārvaldes, Gulbenes novada domes, Inčukalna novada domes, Jēkabpils novada pašvaldības, Jelgavas novada pašvaldības, Jelgavas pilsētas domes, Mārupes novada domes, Ludzas novada pašvaldības, Madonas novada pašvaldības, Mālpils novada domes, Ogres novada pašvaldības, Ozolnieku novada domes, Talsu novada pašvaldības, Tukuma novada domes, Valkas novada domes, Kocēnu novada domes, Valmieras pilsētas pašvaldības, Zemgales plānošanas reģiona, Vidzemes plānošanas reģiona, Rīgas plānošanas reģiona un Autotransporta direkcijas sniegto informāciju par noslēgtajiem publiskās un privātās partnerības līgumiem, kā arī sniegto novērtējumu par plānošanas dokumentu pasākumu īstenošanas sekmīgumu.

Informatīvajā ziņojumā ir iekļauta informācija par pamatnostādņēs un to īstenošanas rīcības plānā noteikto uzdevumu izpildi, novērtējot sākotnēji izvirzīto mērķu, plānoto rezultātu sasniegšanas pakāpi, mērķa sasniegšanā ieguldīto līdzekļu izlietojuma pamatotību, kā arī iekļauti ieteikumi turpmākai rīcībai PPP politikas īstenošanā.

1. Iesaistītās institūcijas

Atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 16.novembra rīkojuma Nr.736 2.punktam, Ekonomikas ministrija tika noteikta kā atbildīgā institūcija pamatnostādņu īstenošanas rīcības plāna izpildē, taču līdz ar Publiskās un privātās partnerības likumprojekta izskatīšanu Ministru kabinetā tika pieņemts lēmums par PPP politikas izstrādes funkcijas nodošanu no Ekonomikas ministrijas, tajā skaitā arī no tās pārraudzībā esošās valsts aģentūras „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra” (turpmāk – LIAA), Finanšu ministrijai, vienlaikus nododot šīs funkcijas nodrošināšanai paredzētos finanšu resursus un cilvēkresursus.

Līdz ar to, kopš 2009.gada 1.jūnija Finanšu ministrija ir noteikta kā vadošā valsts pārvaldes iestāde, kas ir atbildīga par PPP politikas izstrādi un tās īstenošanas koordinēšanu.

Pēc Publiskās un privātās partnerības likuma spēkā stāšanās un līdz ar noteikumu par uzraudzības institūcijas darbību un publiskā partnera vai tā pārstāvja līguma izpildes pārskata sniegšanu pieņemšanu Ministru kabinetā Finanšu ministrijas pārraudzībā esošā valsts aģentūra „Centrālā finanšu un

līgumu aģentūra” (turpmāk – CFLA) ir apstiprināta kā Publiskās un privātās partnerības likumā minētā uzraudzības institūcija.

Tāpat, atbilstoši jaunajam PPP regulējumam, PPP īstenošanas struktūrā ir iesaistīta Ekonomikas ministrija, kas, ja nepieciešams, pirms katra PPP projekta īstenošanas sniedz atzinumu par tā finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem atbilstoši Eiropas Savienības Statistikas biroja izstrādātajiem nosacījumiem par PPP statistisko uzskaiti, Finanšu ministrijas padotībā esošais Iepirkumu uzraudzības birojs, kas veic PPP projekta iepirkuma procedūru uzraudzību, tieslietu ministra pārraudzībā esošais Uzņēmumu reģistrs, kas pēc PPP līguma noslēgšanas veic tā reģistrēšanu Publiskās un privātās partnerības līgumu reģistrā, kā arī Latvijas Republikas Ministru kabinets, ministrijas, pašvaldības un pārējie Publiskās un privātās partnerības likuma 1.panta 15.punktā minētie subjekti, kas iesaistīti PPP projekta īstenošanā no publiskā partnera puses.

2. Informācija par sākotnēji konstatētajām problēmām izvirzītajiem mērķiem un plānotajiem rezultātiem

Neraugoties uz to, ka Latvijā tiesiskais pamats īstenot PPP projektus tika radīts 2000.gada sākumā, kad Saeimā tika pieņemts un stājās spēkā Koncesiju likums, kā arī radīta institucionālā sistēma PPP politikas un PPP projektu īstenošanai, 2005.gadā joprojām PPP tika uzskatīta par salīdzinoši komplicētu.

Izvērtējot tā brīža esošo situāciju, veiksmīgai PPP pielietošanai projektu īstenošanā tika minētas šādas būtiskākās problēmas:

- publiskie investīciju plāni neparedz iespēju attīstīt publisko infrastruktūru un pakalpojumus izmantojot privāto kapitālu;
- PPP veicinošo instrumentu trūkums;
- starptautiskajai praksei atbilstošu PPP projektu trūkums, kas varētu tikt izmantoti kā piemēri;
- vispārīgo zināšanu trūkums par PPP.

Lai novērstu šīs problēmas un panāktu, ka PPP kļūst par nozīmīgu mehānismu publisko pakalpojumu un infrastruktūras nodrošināšanā, pamatnostādņēs tika noteikti šādi rīcības virzieni un atbilstoši tiem rīcības plānā plānotie pasākumi:

Rīcības virziens pamatnostādņēs		Plānotie pasākumi Rīcības plānā
1. Koordinēta PPP procesā iesaistīto institūciju un organizāciju darbība.	<p>1.1. nostiprināt PPP procesu koordinējošo institūciju (Ekonomikas ministrijas un LIAA) kapacitāti un lomu, lai panāktu koordinētāku procesa attīstību un uzlabotu PPP projektu kvalitāti;</p> <p>1.2. noteikt PPP projektu</p>	<p>1. izveidot PPP konsultatīvo padomi;</p> <p>2. noteikt un analizēt valsts pārvaldes iestāžu atbildību un lomu PPP procesā.</p>

	<p>sagatavošanas un uzraudzības kārtību Latvijā;</p> <p>1.3. pilnveidot PPP politikas vadības modeli, izveidojot starpministriju PPP darba grupu un PPP konsultatīvo padomi.</p>	
<p>2. PPP sasaiste ar publisko investīciju plāniem un programmām.</p>	<p>2.1. veikt tautsaimniecības nozaru analīzi PPP skatījumā, noteikt prioritārās nozares, kurās tiktu izmantota PPP un izveidot projektu sarakstu prioritārā secībā;</p> <p>2.2. izstrādāt kārtību lietderīgākā projekta finansēšanas modeļa izvēlei publisko investīciju projektu īstenošanai;</p> <p>2.3. paredzēt PPP izmantošanu investīciju plānos un programmās (pašvaldību, valsts un Eiropas Savienības).</p>	<p>1. veikt tautsaimniecības nozaru analīzi PPP skatījumā, nosakot piemērotākos sektorus PPP projektu norisei, kā arī nosakot PPP modeļa piemērotību reģionālās attīstības kontekstā.</p>
<p>3. PPP procesu veicinošu instrumentu izveide.</p>	<p>3.1. izveidot finansiālo valsts atbalsta instrumentu projektu sagatavošanai – PPP projektu sagatavošanas fondu;</p> <p>3.2. sagatavot metodoloģiju PPP projektu vadības ciklam;</p> <p>3.3. izstrādāt standartizēto dokumentāciju PPP projektu sagatavošanai.</p>	<p>1. laikā no 2006. līdz 2009.gadam veikt potenciālo PPP projektu priekšizpēti, lai izvērtētu PPP finansēšanas modeļa atbilstību;</p> <p>2. izstrādāt PPP projektu vadības cikla metodoloģiju un to regulāri precizēt;</p> <p>3. izstrādāt PPP projekta standartizētu līgumu.</p>
<p>4. Tiesiskā ietvara sakārtošana.</p>	<p>4.1. pilnveidot Koncesiju likumu;</p> <p>4.2. veikt nozaru likumdošanas analīzi, identificējot šķēršļus PPP izmantošanai;</p> <p>4.3. izveidot efektīvu informācijas apmaiņu ar PPP projektu īstenošanai būtisko likumdošanas nepilnību identificēšanai un novēršanai;</p> <p>4.4. labākās prakses un informācijas iegūšanas nolūkos, veidot ciešu sadarbību ar Eiropas Savienības dalībvalstu atbildīgajām institūcijām par PPP politikas īstenošanu un Eiropas Komisiju.</p>	<p>1. izstrādāt un iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā Eiropas Savienības direktīvām atbilstošu koncesiju likuma projektu un attiecīgos Ministru kabineta noteikumu projektus;</p> <p>2. izstrādāt informatīvo materiālu par koncesiju likuma projektu;</p> <p>3. katru gadu sagatavot un iesniegt Ekonomikas ministrijā ziņojumu par administratīvajiem šķēršļiem PPP projektu īstenošanā, kā arī par nepilnībām un šķēršļiem normatīvajos aktos (pa nozarēm), kas kavē šādu projektu īstenošanu;</p>

		4. sagatavot informāciju par PPP projektu ietekmi uz valsts budžetu un valsts parādu.
5. PPP izpratnes un zināšanu pilnveidošana.	5.1. sagatavot PPP apmācību un informatīvo semināru programmas publiskajām personām; 5.2. izveidot PPP komunikāciju stratēģiju; 5.3. izveidot un regulāri atjaunot PPP mājas lapu internetā, kurā būtu apkopota visa PPP saistošā informācija (skaidrojošie materiāli, normatīvie akti, metodoloģija un vadlīnijas, standartizēta dokumentācija, aktualitātes, situācijas raksturojums un cita informācija); 5.4. veikt PPP mārketinga pasākumus.	1. izveidot PPP mājaslapu internetā, kurā apkopota visa informācija PPP saistošā informācija – skaidrojošie materiāli, normatīvie akti, standartizēta dokumentācija, aktualitātes, situācijas raksturojums, ārvalstu informācija, aktuālākās saites; 2. organizēt informatīvos seminārus publiskajām institūcijām par PPP projektu vadības cikla metodoloģiju un standartizēto dokumentāciju, kas nepieciešami PPP projektu sagatavošanai; 3. izstrādāt PPP komunikācijas stratēģiju; 4. uzsākt PPP komunikācijas stratēģijā minēto pasākumu īstenošanu.

Īstenojot noteiktos pasākumus atbilstoši pamatnostādņēs izvirzītajiem mērķiem, tika plānots sasniegt šādus politikas rezultātus – lielāks īstenoto investīciju projektu skaits ar privātā sektora resursu piesaisti un sakārtota PPP procesu regulējošā un veicinošā vide.

3. Sasaiste ar citiem plānošanas dokumentiem

Ņemot vērā to, ka PPP politikas jautājumi ir ietverti arī citos Latvijas politikas plānošanas dokumentos un normatīvajos aktos, veicot pamatnostādņu un to īstenošanas rīcības plāna gala ietekmes novērtējumu, ir ņemti vērā būtiskākie normatīvie akti un politikas plānošanas dokumenti, kas attiecināmi uz PPP jomu:

- Latvijas nacionālā Lisabonas programma 2005.-2008.gadam (apstiprināta ar Ministru kabineta 2005.gada 19.oktobra rīkojumu Nr.684).
- Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta 2006.gada 4.jūlija noteikumiem Nr.564).
- Valsts stratēģiskais ietvardokuments 2007.-2013.gada periodam (apstiprinātas ar Ministru kabineta 2007.gada 29.oktobra rīkojumu Nr.669).

- Valsts pārvaldes politikas attīstības pamatnostādnes 2008.-2013.gadam (apstiprinātas ar Ministru kabineta 2008.gada 3.jūnija rīkojumu Nr.305).
- Pasākumu plāns valsts iedzīvotāju interesēm atbilstošu pirmsskolas izglītības iestāžu tīkla attīstībai 2008.-2010.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta 2008.gada 26.augusta rīkojumu Nr.520).
- Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plāns 2009.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta 2009.gada 16.janvāra rīkojumu Nr.35).
- Ministru kabineta 2009.gada 8.septembra sēdes protokola Nr.56 80.§ „Par fiskālās disciplīnas un uzraudzības nodrošināšanas pasākumiem”.
- Ekonomikas ministrijas informatīvais ziņojums „Par ekonomikas atveseļošanas politikas virzieniem vidēja termiņa periodā” (Ministru kabineta 2009.gada 10.novembra sēdes protokola Nr.79 52.§).
- Būvniecības nacionālajā programma un Pasākumu plāns Būvniecības nacionālās programmas īstenošanai 2007.-2012.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta 2007.gada 27.jūnija rīkojumu Nr.399).
- Latvijas Republikas Pirmais energoefektivitātes rīcības plāns 2008.-2010.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta 2008.gada 20.maija rīkojumu Nr.266).
- Transporta attīstības pamatnostādnes 2007.-2013.gadam (apstiprinātas ar Ministru kabineta 2006.gada 12.jūlija rīkojumu Nr.518), kā arī Satiksmes ministrijas izstrādātā Valsts un privātās partnerības programma autoceļu nozarē.
- Valdības deklarācijās (par I.Godmaņa, V.Dombrovskā vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību) dotie uzdevumi, un citi dokumenti.

4. Iepriekšējā plānošanas periodā veikto pasākumu izpilde

Lai iegūtu priekšstatu par līdz šim īstenotās PPP veicināšanas politikas rezultatīvajiem rādītājiem, paveiktais tika izvērtēts, ievērojot pamatnostādnēs noteiktajiem rīcības virzieniem atbilstošo rīcības plānā noteikto uzdevumu, kā arī tiem papildus veikto uzdevumu izpildi.

Veiktajiem pasākumiem izlietotie valsts budžeta līdzekļi, ja tādi tika tērēti papildus darbinieku atlīdzībai, atspoguļoti informatīvā ziņojuma 1.pielikumā.

4.1. Publiskās un privātās partnerības procesā iesaistīto institūciju un organizāciju koordinēta darbība

Ļoti liela nozīme veiksmīgai PPP politikas īstenošanai, kā arī PPP projektu attīstībai labvēlīgas vides izveidošanai ir savstarpēji koordinētas un aktīvas sadarbības veidošana starp PPP procesā iesaistītajām pusēm. Tāpat būtiski ir noteikt katras PPP procesā iesaistītas institūcijas lomu un atbildību.

Sekmējot PPP procesā iesaistīto institūciju un organizāciju sadarbību, 2007.gada sākumā tika izveidota Ekonomikas ministrijas Valsts un privātās partnerības konsultatīvā padome, kas darbojās kā konsultējoša un koordinējoša institūcija un kuras lēmumi bija rekomendējoši valsts iestādēm un pašvaldībām. Padomes mērķis bija piedalīties ar PPP politiku saistīto jautājumu risināšanā un tādejādi sekmēt labvēlīgas vides izveidošanu PPP projektu īstenošanai un veicināt PPP instrumenta izmantošanu, piesaistot privāto kapitālu publiskās infrastruktūras izbūvei un publiskajiem pakalpojumiem.

Atbilstoši Ekonomikas ministrijas 2007.gada 19.janvāra rīkojumam Nr.23 „Par valsts un privātās partnerības konsultatīvās padomes izveidošanu” padomes sastāvu veidoja ekonomikas ministrs (padomes priekšsēdētājs), Ekonomikas ministrijas pārstāvis (padomes priekšsēdētāja vietnieks), Finanšu ministrijas pārstāvis, Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvis, Kultūras ministrijas pārstāvis, Labklājības ministrijas pārstāvis, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas pārstāvis, Satiksmes ministrijas pārstāvis, Tieslietu ministrijas pārstāvis, Veselības ministrija pārstāvis, Vides ministrija pārstāvis, LIAA pārstāvis, Valsts reģionālās attīstības aģentūras pārstāvis, Valsts kases pārstāvis, Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvis, divi Rīgas Domes pārstāvji, Latvijas Būvnieku asociācijas pārstāvis, Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvis, Latvijas komercbanku asociācijas pārstāvis, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras pārstāvis, Publiskās un privātās partnerības asociācijas pārstāvis, Saeimas Tautsaimniecības komisijas pārstāvis un Tautsaimniecības padomes pārstāvis.

Līdz ar PPP funkcijas nodošanu no Ekonomikas ministrijas Finanšu ministrijai, Finanšu ministrija ar tās 2009.gada 30.oktobra rīkojumu Nr.754 „Par Publiskās un privātās partnerības konsultatīvo padomi” atjaunoja padomes darbību, precizējot tās nosaukumu no „Valsts un privātās partnerības konsultatīvā padome” uz „Publiskās un privātās partnerības konsultatīvā padome”, pilnveidojot tās regulējumu, kā arī samazinot tajā pārstāvēto institūciju skaitu. Pašreizējo padomes sastāvu veido divi Finanšu ministrijas pārstāvji (padomes priekšsēdētājs un padomes priekšsēdētāja vietnieks), Ekonomikas ministrijas pārstāvis, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas pārstāvis, Satiksmes ministrijas pārstāvis, Tieslietu ministrijas pārstāvis, Vides ministrijas pārstāvis, CFLA pārstāvis, Valsts kases pārstāvis, Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvis, Publiskās un privātās partnerības asociācijas pārstāvis, Latvijas Komercbanku asociācijas pārstāvis, Latvijas Lielo pilsētu asociācijas pārstāvis, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras pārstāvis un Ārvalstu investoru padomes Latvijā pārstāvis.

Lai gan padomes darbību regulējošajos normatīvajos aktos ir noteikts, ka padomes sēdes sasauc ne retāk kā četras reizes gadā (Ekonomikas ministrijas 2007.gada 8.februāra rīkojums Nr.59 „Par valsts un privātās partnerības konsultatīvās padomes nolikumu”) vai kopš 2009.gada novembra ne retāk kā divas reizes gadā (Finanšu ministrijas 2009.gada 30.novembra reglaments Nr.29 „Publiskās un privātās partnerības konsultatīvās padomes reglaments”), līdz

2009.gada beigām kopā ir notikušas tikai trīs padomes sēdes un divas papildu diskusijas par PPP regulējošo likumdošanas ietvaru. Šo nelielo padomes sēžu skaitu var skaidrot ar to, ka padomes sēdes tika organizētas pēc nepieciešamības, lai pārspriestu tikai būtiskākos (konceptuālos) jautājumus saistībā ar PPP.

Domājot par vienotu pieeju visiem PPP projektiem un vienādu kontroles mehānismu privātā partnera atlasei, 2009.gadā pieņemtajā Publiskās un privātās partnerības likumā un tam pakārtoti izdotajos Ministru kabineta noteikumos ir skaidri noteikta PPP projektu sagatavošanas un uzraudzības kārtība Latvijā, kā arī atrunāti PPP projektu īstenošanā iesaistīto valsts pārvaldes iestāžu kompetences un atbildības jautājumi (vairāk par PPP regulējumu skatīt informatīvā ziņojuma 4.4.sadaļā).

4.2. Publiskās un privātās partnerības sasaiste ar publisko investīciju plāniem un programmām

Vērtējot PPP izmantošanas iespējas Latvijas tautsaimniecības nozarēs, 2007.gadā tika veikts pētījums „Publiskās un partnerības izmantošanas iespējas Latvijas tautsaimniecības nozarēs”, kurā analizēti Latvijas tautsaimniecības nozaru (transporta un sakaru, izglītības, veselības aprūpes, valsts pārvaldes un aizsardzības, būvniecības, komunālo un sociālo pakalpojumu un tūrisma nozares) plānošanas dokumenti un noteiktas piemērotākās nozares PPP projektu īstenošanai, kā arī ir identificēti piemērotākie PPP īstenošanas modeļi tajās.

Savukārt, lai veicinātu PPP sasaisti ar publisko investīciju plāniem un programmām, 2009.gadā pēc Publiskās un privātās partnerības likuma pieņemšanas tam pakārtotajos Ministru kabineta 2009.gada 6.oktobra noteikumos Nr.1152 „Kārtība finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanai, publiskās un privātās partnerības līguma veida noteikšanai un atzinuma par finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem sniegšanai” tika noteikts, ka, iesniedzot finanšu un ekonomiskos aprēķinus par PPP piemērojamību konkrētā projekta īstenošanā no publiskās personas finanšu resursu racionālas un efektīvas izmantošanas viedokļa, norāda arī šī projekta atbilstību vietējā, reģionālā un nacionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī sniedz projekta īstenošanas nozīmības pamatojumu ar atzinumu, ko izsniegusi atbildīgā iestāde par politikas izstrādi nozarē, kurā plānots īstenot projektu (vairāk par noteikumu izstrādi skatīt informatīvā ziņojuma 4.4.sadaļā).

Atbilstoši minētajiem noteikumiem 2009.gadā tika izstrādātas arī „Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādes vadlīnijas”, skaidri nosakot finanšu un ekonomisko aprēķinu dokumentācijas saturu un to veikšanas secību (vairāk par skaidrojošo materiālu izstrādi skatīt informatīvā ziņojuma 4.3.sadaļā).

4.3. Publiskās un privātās partnerības procesu veicinošo instrumentu izveide

Sekmējot PPP projektu īstenošanas uzsākšanu, 2005.gadā tika veikta piecu potenciālo projektu – „Mājokļu būvniecība ar sociāliem dzīvokļiem Salaspilī”, „Jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecība Cēsīs”, „Ogres mākslas skolas renovācija”, „Jēkabpils siltumapgādes sistēmas rekonstrukcija” un „Cēsu pilsētas ielu rekonstrukcija un remonts” – priekšizpēte, lai noteiktu PPP piemērojamību konkrētā investīciju projekta īstenošanā. Pamatojoties uz šo projektu priekšizpēti, 2006.gadā tika sniegts atbalsts PPP projektu konkursa dokumentācijas sagatavošanai, izstrādājot juridisko dokumentāciju (konkursa nolikuma un līguma projekts) Jēkabpils siltumapgādes sistēmas rekonstrukcijas projektam, īstenojot to kā koncesiju, un jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecības projektam Cēsīs, īstenojot to ar publiskā pakalpojuma līgumu atbilstoši PPP.

2006.gadā tika uzsāktas aktivitātes pie Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta līdzfinansētās programmas „Valsts un privātās partnerības veicināšana Latvijā”, par kuras apsaimniekotāju tika noteikta LIAA. Atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 26.maija noteikumiem Nr.364 „Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta prioritātes „Reģionālā politika un ekonomisko aktivitāšu attīstība” programmas „Valsts un privātās partnerības attīstības veicināšana Latvijā” apakšprojektu atklāta konkursa nolikums” programmas ietvaros laikposmā no 2008.gada 14.augusta līdz 14.novembrim Latvijas Republikas ministrijas, īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un vietējā vai rajona pašvaldības varēja iesniegt apakšprojektu iesniegumus finansiālā atbalsta (kopā 1 940 135 eiro apmērā) saņemšanai aktivitātēs, kas paredz finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādi PPP projektam vai PPP projekta konkursa dokumentācijas izstrādi (abās aktivitātēs obligāti iekļaujot apakšprojekta iesnieguma iesniedzēja, sadarbības partnera apakšprojektā iesaistīto darbinieku apmācības). Šo iespēju izmantoja 7 ministrijas un 10 vietējā vai rajona pašvaldības kopā iesniedzot 23 apakšprojektu iesniegumus. Pēc iesniegto apakšprojektu iesniegumu izvērtēšanas 2009.gadā tika noslēgti 14 līgumi (viens no noslēgtajiem līgumiem 2010.gadā tika laužts) par apakšprojektu īstenošanu minētajās aktivitātēs līdz 2011.gada 30.aprīlim.

Īstenojot pamatnostādņēs noteiktos pasākumus PPP projektu dokumentu standartizācijā, paralēli ar minēto Jēkabpils siltumapgādes sistēmas rekonstrukcijas projekta un jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecības projekta Cēsīs dokumentācijas sagatavošanu 2006.gadā tika veikta arī standartizētās dokumentācijas (nolikums, līgums, metodika) izstrāde pirmsskolas izglītības iestādes būvniecības un apsaimniekošanas projektiem un siltumapgādes sistēmas modernizācijas un apsaimniekošanas projektiem. Savukārt 2008.gadā tika veikta standartizētās dokumentācijas izstrāde pašvaldības īres dzīvokļu būvniecības un apsaimniekošanas projektiem.

Ņemot vērā būtiskākās problēmas, kas ir saistītas ar mācību vietu trūkumu pirmsskolas izglītības iestādēs, 2007.gada 11.decembrī, atbilstoši Ministru

kabineta 2007.gada 15.maija sēdes protokola Nr.29 42.§ „Par jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecību” 3.punktam, tika noslēgts sadarbības līgums starp Ekonomikas ministriju, Rīgas domi un sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Rīgas Pilsēt būvnieks” par Rīgas mikrorajonā „Dreiliņi-2” īstenotā pirmsskolas izglītības iestādes tehniskā projekta „Bērnu dārzs 136 vietām” dokumentācijas atkārtotu izmantošanu, atbilstoši kam visām ieinteresētajām Latvijas pašvaldībām tika dota iespēja bez maksas izmantot iepriekš minēto dokumentāciju pirmsskolas izglītības iestādes būvniecībai savā administratīvajā teritorijā. Līdz 2009.gada beigām iespēju bez maksas iegūt Rīgas mikrorajonā „Dreiliņi-2” īstenotā pirmsskolas izglītības iestādes tehniskā projekta „Bērnu dārzs 136 vietām” dokumentāciju ir izmantojušas 12 pašvaldības, no kurām Ogres novada dome, Tukuma pilsētas dome un Saldus pilsētas dome minēto dokumentāciju ir izmantojušas jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecībai vai esošās rekonstrukcijai Eiropas Reģionālās attīstības fonda 3.1.4.3.aktivitātes „Pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras attīstība nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centros” ietvaros, bet Rundāles novada dome – jaunas pirmsskolas izglītības iestādes „Mārpuķīte” būvniecībai par pašu līdzekļiem.

Palīdzot valsts un pašvaldību institūciju pārstāvjiem, kā arī pārējiem interesentiem izprast PPP, pamatnostādņu īstenošanas ietvaros tika veikta vairāku skaidrojošo materiālu izstrāde. Lai nodrošinātu vienotu izpratni par koncesijas piešķiršanas nosacījumiem, tajos paredzētajiem aprēķiniem, 2005.gadā tika izstrādāta metodika „Kārtība, kādā tiek veikti finanšu un ekonomiskie aprēķini, lai pieņemtu lēmumu par koncesijas līguma slēgšanas tiesību iegūšanas procedūras uzsākšanu”. Ņemot vērā izmaiņas PPP tiesiskajā regulējumā, 2009.gadā tika izstrādātas „Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādes vadlīnijas”, lai atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 6.oktobra noteikumu Nr.1152 "Kārtība finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanai, publiskās un privātās partnerības līguma veida noteikšanai un atzinuma par finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem sniegšanai" 3.punktam, norādītu būtiskāko informāciju, kas būtu jāņem vērā sagatavojot finanšu un ekonomiskos aprēķinus iesniegšanai Uzraudzības institūcijā un Finanšu ministrijā.

Balstoties uz Eiropas Komisijas izstrādātajām vadlīnijām „Guidelines for Successful Public-Private Partnerships” un ārvalstu pieredzi, 2006.gadā tika izstrādātas „Vadlīnijas līgumisko valsts un privātās partnerības projektu īstenošanai”, kurās skaidrota PPP definīcija, līgumisko PPP projektu attīstības gaita, to sagatavošana un īstenošana. Tāpat, ņemot vērā diezgan lielo interesi no potenciālo PPP projektu īstenotāju puses par institucionālās partnerības piemērošanu projektu īstenošanā, 2008.gadā tika izstrādātas „Vadlīnijas institucionālās publiskās un privātās partnerības projektu īstenošanai”.

Izvērtējot Latvijas un citu valstu pieredzi par risku pārdali projektos, 2008.gadā tika izstrādāta „Risku novērtēšanas metodoloģija publiskās un privātās partnerības projektiem”, lai sniegtu metodiskus norādījumus risku vadības sistēmas radīšanai un īstenošanai PPP projektos.

Balstoties uz esošo praksi PPP projektu izstrādāšanā, gan izstrādātā standartizētā dokumentācija, gan arī skaidrojošie materiāli regulāri tika aktualizēti.

4.4. Tiesiskā ietvara sakārtošana

Veiksmīgai PPP projektu īstenošanai ļoti liela nozīme ir atbilstoša tiesiskā ietvara esamība. Līdz ar to kā viens no pamatnostādņu noteiktajiem rīcības virzieniem bija sakārtota PPP procesu regulējošā un veicinošā vide, paredzot PPP tiesiskā ietvara pilnveidošanu, kā arī informācijas apmaiņas (sadarbības) izveidošanu ar Eiropas Savienības dalībvalstu PPP atbildīgajām institūcijām.

Lai ne tikai Latvijas likumdošanu saskaņotu ar jaunajām Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvām, bet arī sakārtotu PPP tiesisko ietvaru kopumā, 2007.gada martā tika uzsākts darbs pie jauna PPP normatīvā regulējuma izstrādes – ar Ministru prezidenta 2007.gada 5.marta rīkojumu Nr.115 „Par darba grupu” (aizstāts ar Ministru prezidenta 2008.gada 22.februāra rīkojumu Nr.90 „Par darba grupu”) tika izveidota darba grupa, lai, balsoties uz jau Saeimas Tautsaimniecības komisijā izskatīšanā esošo Koncesiju likumprojektu, izstrādātu likumprojektu, kas vienkopus noteiktu galvenos jautājumus saistībā ar PPP Latvijā. Izstrādātais Publiskās un privātās partnerības likums 2009.gada 18.jūnijā tika pieņemts Saeimā un 1.oktobrī stājās spēkā. Tajā ir skaidri atrunāti Latvijā iespējamie PPP veidi un tiem pakārtotās procedūras, noteikts iespējamo publisko partneru loks, noteikta PPP projektu ieviešanas un uzraudzības kārtība, kā arī paredzēta PPP uzraudzības institūcijas izveidošana.

Līdz ar PPP likuma pieņemšanu tika paredzēti grozījumi vairākos ar to saistītajos likumos (Gada pārskatu likumā, Valsts pārvaldes iekārtas likumā, likumā „Par pievienotās vērtības nodokli” un citos likumos), kā arī izdoti šādi tam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi:

- Ministru kabineta 2009.gada 22.septembra noteikumi Nr.1068 „Noteikumi par būvdarbu koncesiju līgumcenu robežām” (grozījumi ar Ministru kabineta 2010.gada 5.janvāra noteikumiem Nr.14 „Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 22.septembra noteikumos Nr.1068 „Noteikumi par būvdarbu koncesiju līgumcenu robežām””), kas nosaka būvdarbu koncesijas līgumcenas robežas Publiskā un privātās partnerības likuma 56.panta pirmajā daļā un 59.panta otrajā daļā minētajā gadījumā;
- Ministru kabineta 2009.gada 29.septembra noteikumi Nr.1099 „Noteikumi par koncesijas procedūras paziņojumu saturu, to iesniegšanas kārtību un paziņojumu veidlapu paraugiem”, kas nosaka koncesijas procedūras paziņojumu saturu un kārtību kādā tie iesniedzami Iepirkumu uzraudzības birojam;
- Ministru kabineta 2009.gada 6.oktobra noteikumi Nr.1152 „Kārtība finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanai, publiskās un privātās partnerības līguma veida noteikšanai un atzinuma par finanšu un

ekonomiskajiem aprēķiniem sniegšanai”, kas nosaka kārtību, kādā tiek veikti finanšu un ekonomiskie aprēķini, skaidri nosakot finanšu un ekonomisko aprēķinu dokumentācijas saturu un to veikšanas secību, lai noteiktu PPP piemērojamību konkrētā projekta īstenošanā no publiskās personas finanšu resursu racionālas un efektīvas izmantošanas viedokļa, kā arī kārtību, kādā uzraudzības institūcijas un Finanšu ministrija izvērtē finanšu un ekonomiskos aprēķinus un sniedz atzinumu par tajos iekļautajiem pieņēmumiem, risku sadali starp publisko partneri un privāto partneri un paredzamo līgumcenu, kā arī par tajos minēto nosacījumu paredzamo ietekmi uz valsts budžeta ilgtermiņa saistību apmēru un valsts parādu.

- Ministru kabineta 2009.gada 13.oktobra noteikumi Nr.1184 „Publiskās un privātās partnerības līgumu reģistrācijas un uzskaites kārtība”, kas nosaka PPP līgumu reģistrā ierakstāmās ziņas par partnerības iepirkuma līgumu vai koncesijas līgumu, kā arī PPP līgumu reģistrācijas un uzskaites kārtību.

- Ministru kabineta 2009.gada 20.oktobra noteikumi Nr.1216 „Noteikumi par uzraudzības institūcijas darbību un publiskā partnera vai tā pārstāvja līguma izpildes pārskata sniegšanu”, kas nosaka CFLA kā Publiskās un privātās partnerības likumā minēto uzraudzības institūciju, tās darbības un finansēšanas kārtību, publiskā partnera vai tā pārstāvja lēmuma par finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanu ieviešanas uzraudzības institūcijas mājaslapā internetā kārtību, kā arī PPP līguma izpildes pārskatu iesniegšanas, tā izvērtēšanas un atzinuma par to sniegšanas kārtību.

Izveidojot efektīvu informācijas apmaiņu ar PPP projektu īstenošanai, no 2005.gada līdz 2009.gadam regulāri tika sagatavoti ziņojumi par administratīvajiem šķēršļiem PPP projektu īstenošanā, kā arī nepilnībām un šķēršļiem normatīvajos aktos, kas kavē šādu projektu īstenošanu. Ziņojumos sniegtā informācija tika izvērtēta Publiskās un privātās partnerības likuma izstrādē, kā arī izmantota, lai sagatavotu informatīvā ziņojuma „Par jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecību” (Ministru kabineta 2007.gada 15.maija sēdes protokola Nr.29 42.§) sadaļu par normatīvo aktu situācijas analīzi un priekšlikumiem iespējamajiem risinājumiem, lai novērstu normatīvo aktu šķēršļus, kas saistīti ar PPP izmantošanu jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecībai. Pamatojoties uz minēto ziņojumu 2007.gada 11.decembrī tika noslēgts sadarbības līgums starp Ekonomikas ministriju, Rīgas domi un sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Rīgas Pilsētībūvnieks” par Rīgas mikrorajonā „Dreiliņi-2” īstenošanā pirmsskolas izglītības iestādes tehniskā projekta „Bērnu dārzs 136 vietām” dokumentācijas atkārtotu izmantošanu (vairāk par noslēgto līgumu skatīt informatīvā ziņojuma 4.3.sadaļā).

Ņemot vērā to, ka ļoti liela nozīme PPP attīstībā ir starptautiskās pieredzes apzināšanā, labākās prakses un informācijas iegūšanas nolūkos, 2008.gadā Parīzē tika oficiāli parakstīts Eiropas PPP kompetences centra (no angļu valodas

The European PPP Expertise Centre, turpmāk – EPEC) dibināšanas līgums. EPEC dibināšanas iniciators ir Eiropas Investīciju banka sadarbībā ar Eiropas Komisiju un tās biedri ir ieinteresēto valstu institūcijas (viena institūcija no valsts), kas darbojas ar PPP politikas un normatīvo aktu izstrādes jomā, kā arī ar PPP projektu veicināšanu. Latviju EPEC pārstāv Ekonomikas ministrija. EPEC galvenais uzdevums ir apmainīties ar pieredzi starp dalībvalstīm PPP politikas plānošanas, normatīvo aktu izstrādē, PPP līgumu izstrādē un PPP projektu īstenošanā.

Savukārt, lai gūtu detalizētāku informāciju par PPP attīstību kaimiņvalstīs – to tiesisko regulējumu, īstenojamiem projektiem, priekšrocībām un trūkumiem projektu īstenošanas procesā, kā arī lai izvērtētu iespēju nākotnē attīstīt vienotu sadarbību starp Baltijas valstīm PPP jomā, 2009.gadā sadarbībā ar Publiskās un privātās partnerības asociāciju tika rīkota Baltijas valstu publiskā un privātā sektora pārstāvju tikšanās.

4.5. Izpratnes uz zināšanu pilnveidošana

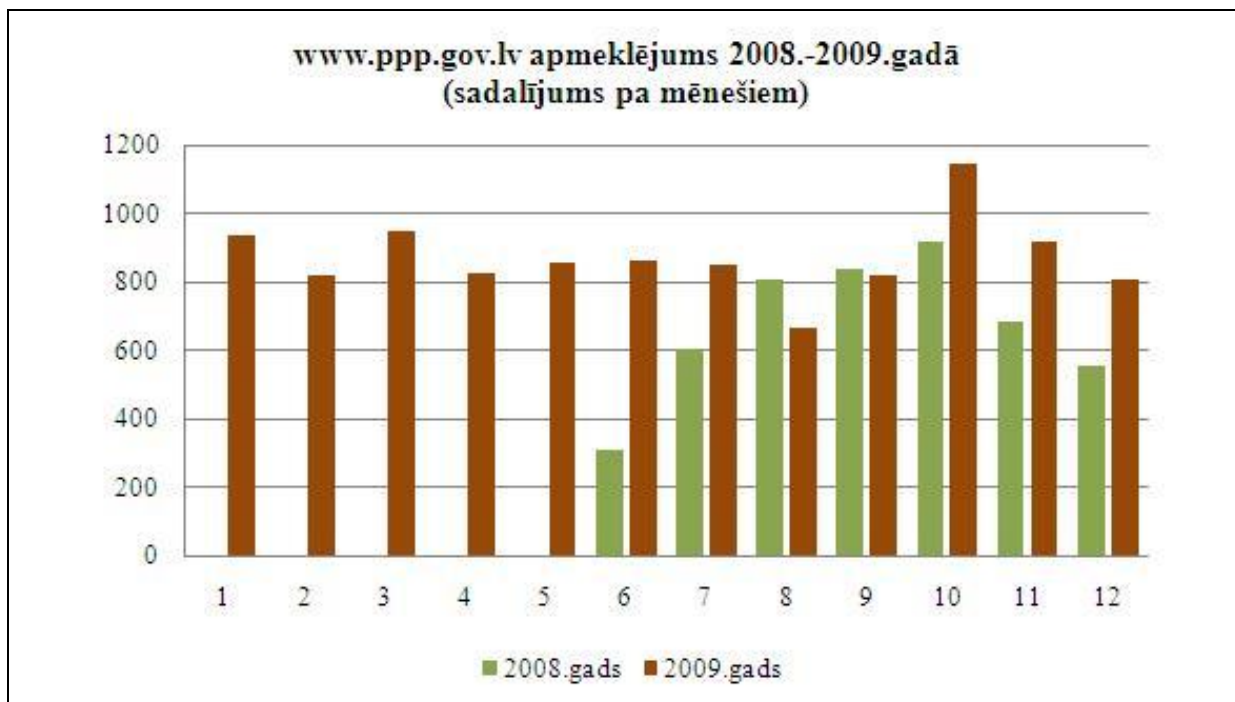
Ņemot vērā to, ka komunikācijas veidošana ir svarīga jebkuras politikas veidošanā un īstenošanā, 2006.gadā tika izstrādāta PPP komunikāciju stratēģija 2007.-2009.gadam, kurā noteikti šādi galvenie PPP izpratnes veicināšanas virzieni: zināšanu nodošana par PPP plašākai sabiedrībai un metodiskā atbalsta instrumentu izstrāde. Izstrādātā PPP komunikāciju stratēģija tika integrēta Ekonomikas ministrijas komunikācijas politikas stratēģijā 2007.-2009.gadam.

Atbilstoši izstrādātajai PPP komunikāciju stratēģijai un pamatnostādņu noteiktajiem rīcības virzienam, kas paredz PPP izpratnes uz zināšanu pilnveidošanu, no 2005.gada līdz 2009.gadam tika nodrošināta konsultatīvā atbalsta sniegšana gan publiskajam, gan privātajam sektoram, informējot tos par piemērojamo PPP darījuma veidu, piemērotāko iepirkuma procedūras veikšanu, finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem un to veikšanas kārtību, iespējamajiem projekta līguma juridiskajiem risinājumiem un citiem PPP jautājumiem, kopumā sniedzot vairāk kā 200 konsultācijas par PPP jautājumiem.

Tāpat no 2005.gada līdz 2009.gadam tika noorganizēti 15 ar PPP jautājumiem saistītie semināri, konferences vai diskusijas, kā arī organizēta dalība arī vairāk kā 20 ar PPP saistītajos pasākumos, tajā skaitā arī starptautiska mēroga pasākumos (konferencēs, semināros un sammitos), tādejādi sniedzot informāciju par PPP Latvijā ārpus valsts robežām.

Lai sniegtu maksimāli plašu informāciju sabiedrībai par notiekošo un aktuālāko saistībā ar PPP, 2007.gadā tika uzsāktas aktivitātes pie specializētas PPP mājaslapas internetā (www.ppp.gov.lv) izveides, kurā tiktu publicēta aktuāla informācija un apkopoti visi pieejami resursi par PPP (metodoloģiskie materiāli, standartizētie PPP līgumu projekti un cita dokumentācija). Kopš 2008.gada 2.jūnija minētā interneta mājas lapa ir publiski pieejama visiem interesentiem latviešu, krievu un angļu valodā. Līdz 2009.gada beigām PPP

mājaslapa internetā ir apmeklēta 15 201 reizes, 7 912 reizes, ja summē unikālos apmeklējums.

Vērtējot PPP mājaslapas internetā apmeklējumu pēc ģeogrāfiskām apmeklējuma tendencēm, vislielākais apmeklējuma skaits, tas ir 4 117 reizes 2008.gada septiņos mēnešos un 8 715 reizes 2009.gadā, ir no Latvijas, tam seko PPP mājaslapas internetā apmeklējumu skaits no Lielbritānijas, Vācijas, Amerikas Savienotajām Valstīm, Nīderlandes, Lietuvas un Igaunijas.

Savukārt, lai koncentrēti sniegtu būtiskāko informāciju par PPP 2006. un 2008.gadā tika izstrādāts un izdots informatīvais materiāls (buklets) par PPP metodisko bāzi „Valsts un privātā partnerība Latvijā”, kurā koncentrēti ir sniegta informācija par PPP politikas īstenotājiem Latvijā, PPP politikas plānošanas dokumentiem, PPP regulējošiem normatīvajiem aktiem, PPP vispārīgajiem aspektiem, PPP priekšrocībām, populārākajiem PPP veidiem, bet 2007.gadā tika izstrādāts un izdots informatīvais materiāls (buklets) „Atbalsts valsts un privātās partnerības projektu sagatavošanai”, kurā koncentrēti ir sniegta informācija par Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta līdzfinansētās programmas „Valsts un privātās partnerības veicināšana Latvijā” ietvaros pieejamo līdzfinansējumu. Savukārt 2007.gadā tika speciāli izveidoti sižeti televīzijas raidījumiem „Mans būs mans” un „Viss notiek”.

5. Iepriekšējā plānošanas periodā veikto pasākumu novērtējums

Vērtējot atbilstoši pamatnostādņēm 2005.-2009.gadā veiktos pasākumus un sasniegto rezultatīvo rādītāju izpildi, būtiski ir ņemt vērā pēdējo gadu vispārējo finanšu situāciju pasaulē un līdz ar to arī Latvijā, kā arī Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas pasākumu īstenošanu, lai nodrošinātu

valsts budžeta atbilstību ekonomikas attīstības kritumam un ievērotu Latvijas valdības vienošanos ar starptautiskajiem partneriem.

Tā, piemēram, īstenot galvenos 2009.gada budžeta grozījumos paredzētos pasākumus, lai samazinātu saistības un minimizētu vidēja termiņa riskus, tika noteikts ierobežojums PPP projektu īstenošanai:

- 2009.gada 8.septembrī Ministru kabinets pieņēma lēmumu 2009.gadā vairs neuzsākt PPP projektus, ja potenciālais PPP līgums paredz samaksu par PPP līguma izpildi veikt no valsts, pašvaldības vai cita publiskā partnera budžeta līdzekļiem. Kā izņēmums ir četru pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecības un apsaimniekošanas projekts, kā īstenošanas līgums tika noslēgts 2009.gada 25.jūnijā.

- Atbilstoši Latvijas valdības 2010.gada 22.janvāra vēstulei Starptautiskajam Valūtas fondam, arī 2010.gadā paredzēts neuzsākt jaunu PPP projektu īstenošanu, izņemot koncesijas, kurās vispārējās valdības (general government) sektors neuzņemas riskus vai saistības.

Lai gan šie lēmumi neierobežo PPP projektu īstenošanu pilnībā, kā arī neaizliedz veikt PPP projektu sagatavošanas darbus, piemēram, aprēķināt paredzamo līgumcenu un veikt projektu finanšu un ekonomiskos aprēķinus, lai vēlāk, tiklīdz tas būtu iespējams, sāktu attiecīgās PPP procedūras, vairāku lielu projektu īstenošana atbilstoši PPP, kas būtu iespējama 2009. un 2010.gadā, tika atlikta vai apturēta pilnībā (autoceļa E77/A2 posma Rīgas apvedceļš-Sēnīte rekonstrukcijas un uzturēšanas projekts, daudzfunkcionālā ciklatrona centra izveides projekts, ceļu satiksmes drošības uzlabošanai nepieciešamo mērierīču (fotoradaru) sistēmas iesviešanas un apkalpošanas projekts, kā arī starptautiskās lidostas „Rīga” infrastruktūras attīstības projekts), jo pagaidām nav precīzi zināms, vai līdzīgs PPP projektu īstenošanas ierobežojums tiks pieņemts attiecībā uz nākamajiem gadiem.

Tomēr potenciālo PPP projektu īstenošanai nevajadzētu izslēgt iespēju, ka, neskatoties uz iespējamo PPP projektu īstenošanas ierobežojumu, pamatoti un pietiekošas gatavības stadijā pēc finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem esoši projekti varētu tikt atsevišķi atbalstīti no Starptautiskā Valūtas fonda puses, līdzīgi kā 2009.gadā PPP projekts „Jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecība un apsaimniekošana četrās pašvaldībās”.

5.1. Noteikto politikas rezultātu rezultatīvo rādītāju izpildes novērtējums

Lai sasniegtu noteikto PPP politikas mērķi „panākt, lai PPP kļūst par nozīmīgu mehānismu publisko pakalpojumu un infrastruktūras nodrošināšanā”, īstenojot pamatnostādņēs noteiktos pasākumus tika noteikta šādu politikas rezultātu sasniegšana: lielāks īstenoto investīciju projektu skaits ar privātā sektora resursu piesaisti un sakārtota PPP procesu regulējošā un veicinošā vide.

Rezultāts	Rezultatīvie rādītāji
Lielāks īstenoto investīciju projektu skaits ar privātā sektora resursu piesaisti.	PPP projektu skaita pieaugums par 30% gadā.
	PPP projektu finansējuma apjoms vismaz 1% apmērā no iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP).
Sakārtota PPP procesu regulējošā un veicinošā vide.	PPP procesu regulējošo normatīvo aktu atbilstība starptautiskajām normām.
	Stiprināta institucionālā kapacitāte: <ul style="list-style-type: none"> - noorganizēti 5 reģionālie semināri; - reizi pusgadā izstrādāti un publicēti informatīvie bukleti par PPP norisēm valstī; - izstrādāta PPP projekta cikla metodika.

Savukārt atbilstoši Valsts pārvaldes politikas attīstības pamatnostādņu 2008.-2013.gadam noteiktā politikas rezultāta „Pārvaldes kvalitāte: pakalpojumi un institucionālā sistēma” rīcības virziena, kas paredz valsts un privātā sektora sadarbības uzlabošanu, darbības rezultātam PPP ir noteikts rezultatīvais rādītājs „Valsts pārvaldei neraksturīgos pārvaldes uzdevumus (uzdevumus, ko var veikt arī privātais, tajā skaitā nevalstiskais sektors) kvalitatīvi veic privātais un nevalstiskais sektors”, kas paredzēja šādu noslēgto PPP līgumu skaitu: 2007.gadā – 1, 2008.gadā – 3, 2009.gadā – 6, 2010.gadā – 9, 2011.gadā – 12, 2012.gadā – 14 un 2013.gadā – 16.

Vairākos jau informatīvā ziņojuma 3.sadaļā minētajos Latvijas politikas plānošanas dokumentos PPP ir minēta kā viens no iespējamajiem veidiem finansējuma piesaistē dažādu projektu īstenošanai, nenosakot konkrētus izpildes rādītājus PPP saistītajam rezultatīvajam rādītājam. Tā, piemēram, Pasākumu plānā Būvniecības nacionālās programmas īstenošanai 2007.-2012.gadam pie Mājokļu būvniecības un atjaunošanas pasākuma, kas paredz Mērķdotācijas piešķiršanu sociālo (īres) dzīvokļu būvniecībai, nepabeigto būvju rekonstrukcijai un dzīvokļa īpašuma iegādei, kā viens no rezultatīvajiem rādītājiem ir noteikts: īstenoti publiskās un privātās partnerības projekti, nepasakot tieši cik. Latvijas Republikas pirmajā energoefektivitātes rīcības plānā 2008.-2010.gadam ir minēts, ka, īstenojot energoefektivitātes pasākumus ieteicams izmantot PPP privātā kapitāla piesaistīšanai, bet nav noteikts cik liels varētu būt ietaupījuma potenciāls no tā. Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plānā 2009.gadam ir noteikta PPP pasākumu ieviešana, līdzīgi kā pamatnostādņēs un Latvijas nacionālā Lisabonas programmā 2005.-2008.gadam, paredzot PPP tiesiskā ietvara sakārtošanu.

Izvērtējot Finanšu ministrijai pieejamo informāciju par PPP projektu īstenošanu (PPP projektu īstenošanas vērtējuma kopsavilkums atspoguļots informatīvā ziņojuma 2.pielikumā), līdz 2010.gadam kopumā tika noslēgti 69 PPP projektu īstenošanas līgumi, ko kuriem lielākā daļa atbilst līgumiskās PPP veidam (65 koncesijas līgumi un divi partnerības iepirkuma līgumi), bet

atlikušie divi – institucionālajam PPP veidam. Līdz ar to Valsts pārvaldes politikas attīstības pamatnostādņu 2008.-2013.gadam noteiktā PPP rezultātīva rādītāja 2007.-2009.gada izpildes rezultātīvie rādītāji ir būtiski pārsnieguši plānoto:

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs (plānotais/izpilde)	2007	2008	2009
Valsts pārvaldei neraksturīgos pārvaldes uzdevumus (uzdevumus, ko var veikt arī privātais, tajā skaitā nevalstiskais sektors) kvalitatīvi veic privātais un nevalstiskais sektors	Publiskās un privātās partnerības līgumu skaits	1/3	3/19	6/30

Arī pamatnostādņēs noteiktā rezultātīvā rādītāja attiecībā uz PPP projektu skaita pieaugumu par 30% gadā izpildes rezultātīvais rādītājs, neskatoties uz to izpildi pa gadiem, kopumā ir pārsniedzis plānoto – 56 PPP projekti līdz 2010.gadam. Par šī rezultātīva rādītāja atskaites punktu pamatnostādņēs tika noteikta informācija par 14 reģistrētajiem koncesijas līgumiem Uzņēmumu Reģistra Koncesiju reģistrā līdz 2004.gada 2.decembrim, kas nav bijusi precīza – līdz 2005.gadam minētajā reģistrā tika reģistrēti tikai 11 koncesiju līgumi. Savukārt pēc Finanšu ministrijas pieejamās informācijas par PPP projektu īstenošanu, līdz 2005.gadam tika noslēgti 14 PPP projektu īstenošanas līgumi, kas atbilst koncesijai un viens PPP projektu īstenošanas līgums, kas atbilst institucionālajam PPP veidam. Līdz ar to par šī rezultātīva rādītāja atskaites punktu tika ņemta Finanšu ministrijas informācija par noslēgtajiem PPP īstenošanas līgumiem līdz 2005.gadam – tas ir 15.

Rezultatīvais rādītājs (plānotais/izpilde)	2005	2006	2007	2008	2009
PPP projektu skaita pieaugums par 30% gadā.	20/16	25/17	33/20	43/39	56/69

Tā kā pamatnostādņu izstrādāšanas laikā PPP bija samērā jauns veids projektu īstenošanā un, nosakot plānoto PPP politikas rezultātīvo rādītāju attiecībā uz īstenoto PPP projektu finansējuma apjoma sasniegšanu vismaz 1% apmērā no IKP, tika ņemta vērā PPP projektu īstenošanas prakse ārvalstīs, kā arī ikgadējo Valsts investīciju programmas kopējo apmēru attiecībā pret IKP.

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem IKP faktiskajās cenās 2009.gadā ir 13 244 321 tūkst. latu un attiecīgi minētā PPP politikas rezultātīvā rādītāja apjoms, kas jāsasniedz 2009.gadā ir 132 443,21 tūkst. latu.

Rādītājs	2005	2006	2007	2008	2009
IKP, faktiskajās cenās (tūkst. latu)	9 059 087	11 171 693	14 779 810	16 274 496	13 244 321
1% no IKP (tūkst. latu)	90 590,87	111 716,93	147 798,1	162 744,96	132 443,21

Tomēr, izvērtējot informāciju par noslēgtajiem PPP projektu īstenošanas līgumiem, secināms, ka noslēgtajos PPP projektu īstenošanas līgumos līgumcena var būt noteikta gan kā privātā partnera maksājums publiskajam, gan arī kā publiskā partnera atlīdzība privātajam. Vairākos noslēgtajos līgumos līgumcenas nav precīzi noteiktas – noslēgtajos līgumos ir atrunāta tikai attiecīgā pakalpojuma sniegšanas norēķinu apmēra aprēķināšanas kārtība par pārskata periodiem vai arī līguma darbības laikā ar to nodotajos publiskā partnera resursos ieguldāmo investīciju apjoms. Līdz ar mainīgo ekonomisko situāciju valstī, bieži vien šajos nosacījumos ir veikti grozījumi. Tāpat vairāki no noslēgtajiem līgumiem ir izbeigti pirms līgumā noteiktā tā darbības laika.

Ņemot vērā minēto, noslēgto PPP projektu īstenošana līgumcenas savstarpēji nebūtu salīdzināmi lielumi īstenoto PPP projektu finansējuma apjoma analīzē un līdz ar to pamatnostādņēs noteiktā rezultātīva rādītāja attiecībā uz īstenoto PPP projektu finansējuma apjoma sasniegšanu vismaz 1% apmērā no IKP izpildes rezultātīvais rādītājs nav nosakāms un plānotais rezultātīvais rādītājs ir uzskatāms par neprecīzi noteiktu, neņemot vērā PPP projektu īstenošanas laiku (salīdzinot ar Valsts investīciju programmas ietvaros īstēnotajiem projektiem) un līdz ar to iespējamās izmaiņas saistībā ar noslēgtajiem PPP projektu īstenošanas līgumiem, kā arī PPP projektu īstenošanas līgumu līgumcenas noteikšanas iespējamās specifikas.

Pamatnostādņēs noteiktais rezultātīvais rādītājs attiecībā uz PPP procesu regulējošo normatīvo aktu atbilstību starptautiskajām normām ir uzskatāms par sasniegtu (skatīt informatīvā ziņojuma 4.4.sadaļu), bet rezultātīvais rādītājs attiecībā uz PPP institucionālās kapacitātes stiprināšanu – par daļēji sasniegtu, jo nav veikta informatīvo bukletu par PPP norisēm valstī izstrāde atbilstoši noteiktajam reizi pusgadā, bet pēc nepieciešamības. Tā vietā ir izveidota PPP mājaslapas internetā (www.ppp.gov.lv), kurā pieejama maksimāli plaša informācija par notiekošo un aktuālāko saistībā ar PPP gan latviešu, gan krievu, gan arī angļu valodā.

5.2. Pamatnostādņēs noteikto pasākumu īstenošanas novērtējums

Lai novērtētu līdzšinējās PPP veicināšanas politikas ieviešanas izpildi un iespējamus trūkumus, veicot pamatnostādņu gala ietekmes novērtējumu, Finanšu ministrija, atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 13.oktobra noteikumu Nr.1178 „Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” 51.3.apakšpunktam, ir apzinājusi pamatnostādņu mērķa grupas un to viedokli par pamatnostādņēs plānoto pasākumu īstenošanas sekmīgumu.

Kopumā aptaujātās mērķa grupas pamatnostādņēs iekļauto pasākumu īstenošanu vērtē pozitīvi. Tomēr neskatoties uz sekmīgo pamatnostādņu īstenošanas novērtējumu, gan infrastruktūras projekti, gan publiskie pakalpojumi aizvien galvenokārt tiek finansēti tieši no publiskā sektora, nevis izmantojot PPP, jo joprojām:

- vērojams PPP kompetences trūkums – pieredzes un zināšanu trūkums PPP projektu īstenošanā un vadībā, kā arī vienotas izpratnes trūkums par PPP un PPP projektu ieviešanas pozitīvo ieguldījumu valsts attīstībā, kas kalpotu arī kā pozitīvs signāls potenciālajiem investoriem/PPP projektu partneriem;
- nepastāv vienota koordinācijas mehānisma, lai nodrošinātu dažādu finanšu instrumentu savstarpējo sasaisti;
- nav sakārtots jautājums par PPP projektu īstenošanas atlīdzībai nepieciešamā finansējuma apjoma iekļaušanu ilgtermiņa saistību limitos.
- ir nepietiekami veikta tautsaimniecības nozaru analīze, lai noteiktu īpaši veicināmās un Latvijas ekonomikā ilgtermiņā nozīmīgas nozares PPP projektu īstenošanai.

Kā atbilstošas, veiksmīgas un efektīvas publiskā sektora aktivitātes PPP politikas īstenošanai turpmāk no aptaujāto mērķa grupu puses tiek minētas šādas aktivitātes: standartizētas dokumentācijas izstrāde PPP projektiem, atsevišķu PPP projektu ieviešana, kā arī PPP fonda izveidi jaunu PPP projektu attīstīšanai.

6. Turpmākās rīcības plānojums

Atbilstoši veiktajam pašreizējās PPP politikas īstenošanas novērtējumam, secināms, ka, lai gan pašreiz valdības deklarācijā un arī vairākos politikas plānošanas dokumentos ir minēta PPP izmantošana, tomēr ne līdz galam tiek apzināts, ka tieši publiskā un privātā sektora sadarbība (PPP) ekonomikas atveseļošanas pasākumu kontekstā, domājot par sabiedrības interesēm ilgtermiņā, var piedāvāt efektīvus risinājumus infrastruktūras projektu īstenošanai un sabiedrisko pakalpojumu sniegšanai. Tāpat līdzšinējā ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas pasākumu īstenošana, tajā skaitā PPP projektu īstenošanas ierobežojumu noteikšana, ir veicinājusi sabiedrības skepsi attiecībā uz PPP projektu īstenošanas iespējamību un līdz ar to PPP kopumā, kas varētu novilcināt veiksmīgu PPP izmantošanu dažādu projektu īstenošanā turpmāk.

Tāpēc, domājot par PPP tālāko attīstību, ir nepieciešama skaidri definēta valsts nostāja un politika šajā jomā, kas sasaistīta ar kopējo valsts attīstības redzējumu ilgtermiņā un kas ir balstīta uz attīstības plānošanas un normatīvo aktu izstrādes sasaistes, ilgtspējīgas, pēctecīgas un līdzsvarotas attīstības un finansiālo iespēju pamatprincipiem.

Ņemot vērā pašreizējo un tuvākajos gados prognozēto finanšu un ekonomisko situāciju Latvijā, Finanšu ministrija kā vadošā valsts pārvaldes iestāde finanšu nozarē, kas atbildīga par PPP politikas izstrādi un tās īstenošanas koordinēšanu, kā būtiskākos veicamos uzdevumus PPP attīstības plānošanā ir noteikusi:

- Pārdomātas un saskaņotas investīciju politikas nodrošināšana. Publiskā sektora finansējuma novirze dažādu projektu, tajā skaitā arī PPP,

īstenošanai ir un turpmākajos gados arī būs stipri ierobežota. Līdz ar to ir jāpārskata Latvijai pieejamās ārvalstu finanšu palīdzības (no Eiropas Savienības struktūrfondi, Kohēzijas fonda, citiem finanšu instrumentiem un programmām) iespējas, veidojot koordinētu valsts atbalsta mehānismu infrastruktūras sakārtošanai atbilstoši pieejamajiem finanšu resursiem un noteiktajiem ilgtermiņa valsts attīstības mērķiem, tādējādi nodrošinot ka investīcijas tiktu ieguldītas racionāli, veicinot tautsaimniecības harmonisku un vienmērīgu attīstību, un savstarpēji nedublētos. Tāpat ļoti būtiska ir privātā kapitāla un menedžmenta iesaistīšanās palielināšana valsts infrastruktūras atjaunošanā un attīstībā, kā arī publisko pakalpojumu nodrošināšanā. Jau pašreiz no starptautisko aizdevēju puses projektu īstenošanā tiek atbalstīta privātā kapitāla piesaiste uz koncesiju pamata. Šādi projekti vērtējami kā ar augstu ienākumu potenciālu, kas palielinātu ekonomiskās un ražošanas efektivitāti, veicinātu privāto investīciju stimulēšanas potenciāla rašanos.

- PPP projektu sagatavotības un vadības kapacitātes paaugstināšana, jo, vai PPP projektu īstenošana būs veiksmīga, lielā mērā ir atkarīgs no attiecīgā projekta sagatavotības un tā vadības. Izstrādājot projektu (veicot projekta sagatavošanu, tai skaitā konkursa dokumentu izstrādi) jāparedz ne vien projekta izdevīgums publiskajam partnerim, bet vienlaikus tā pievilcīgums arī potenciālajam tā finansētājam un īstenotājam (privātajam partnerim). Tikai pārdomāti sagatavoti projekti spēs piesaistīt gan vietējas, gan arī ārvalstu investīcijas.

- PPP projektu finanšu plānošanas un menedžmenta tālāka pilnveidošana un uzlabošana, jo PPP projektu īstenošanas finansēšanas jautājums ir uzskatāms par vienu no jautājumiem, kas varētu radīt gan regulējuma gan politiska rakstura riskus, jo PPP projektu īstenošana var paredzēt publiskā sektora finansiālas saistības līdz 30 (atsevišķos gadījumos arī vairāk) gadiem, kas ievērojumi pārsniedz jebkura politiskā cikla ilgumu.

- Valsts un pašvaldību finanšu saistību uzskaites jautājumu sakārtošana, paredzot PPP projektu īstenošanas atlīdzībai nepieciešamā finansējuma apjoma iekļaušanu ilgtermiņa saistību limitos, kā arī atbilstoši Eiropas Savienības Statistikas biroja izstrādātajiem nosacījumiem par PPP statistisko uzskaiti.

- PPP tiesiskā regulējuma tālāka sakārtošana un harmonizēšana ar kopējo tiesisko regulējumu valstī. Ņemot vērā, ka Publiskās un privātās partnerības likumā PPP projektu īstenošanas privātā partnera izvēles procedūras ir sakritīgas ar Publisko iepirkumu likumā uzskaitītajām, nākotnē iespējama šo likumu apvienošana, pirms tam veicot rūpīgu analīzi, vai tādējādi vēl vairāk netiks sarežģīta PPP īstenošana valstī. Tāpat, tikai, piemērojot PPP likumu praksē, iespējams izvērtēt, vai ar šo normatīvo regulējumu ir panākts samērīgs līdzsvars starp PPP līguma slēgšanas

tiesību piešķiršanas procesa regulējumu un PPP projektu gala rezultātu efektivitāti.

Minēto uzdevumu īstenošanā, iespēju robežās, plānots izmantot Eiropas Komisijas, kā arī citu starptautisko institūciju, piemēram EPEC, atbalsta instrumentus un tehniskās palīdzības.

Finanšu ministrs

E.Repše

Ar Ministru kabineta 2005.gada 16.novembra rīkojumu Nr.736 „Par Rīcības plānu Latvijas valsts un privātās partnerības veicināšanas pamatnostādņu īstenošanai 2006.-2009.gadā” apstiprinātā rīcības plāna plānotie pasākumi, atbilstoši tiem tiešie darbības rezultāti un tiem izlietotie valsts budžeta līdzekļi, ja tādi tika plānoti papildus darbinieku atlīdzībai

Rīcības plāna pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Izpildes termiņš	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Tiešie darbības rezultāti	Faktiski izlietotais finansējums (latos)
Rīcības virziens	A1 Publiskās un privātās partnerības procesā iesaistīto institūciju un organizāciju koordinēta darbība			
A1.1. Izveidot PPP konsultatīvo padomi	2007	EM, FM	Izveidota PPP konsultatīvā padome (noorganizētas 3 sēdes)*	–
A1.2. Noteikt un analizēt valsts pārvaldes iestāžu atbildību un lomu PPP procesā	2009	FM	Izstrādātas skaidrojošais materiāls par Publiskās un privātās partnerības likumu, ietverot valsts pārvaldes iestāžu atbildību un lomu saistībā ar PPP.*	–
Rīcības virziens	A2 Publiskās un privātās partnerības sasaiste ar publisko investīciju plāniem un programmām			
A2.1. Veikt tautsaimniecības nozaru analīzi PPP skatījumā, nosakot piemērotākos sektorus PPP projektu norisei, kā arī nosakot PPP modeļa piemērotību reģionālās attīstības kontekstā	2007	EM, LIAA	Veikts pētījums „Publiskās un partnerības izmantošanas iespējas Latvijas tautsaimniecības nozarēs”.*	32 913,98
Rīcības virziens	A3 Publiskās un privātās partnerības procesu veicinošo instrumentu izveide			
A3.1. No 2006. līdz 2009.gadam veikt potenciālo PPP projektu priekšizpēti, lai izvērtētu PPP	2005	EM, LIAA	Veikta piecu potenciālo PPP projektu priekšizpēte.	90 282,50

FMZinop1_290310; Ar Ministru kabineta 2005.gada 16.novembra rīkojumu Nr.736 „Par Rīcības plānu Latvijas valsts un privātās partnerības veicināšanas pamatnostādņu īstenošanai 2006.-2009.gadā” apstiprinātā rīcības plāna plānotie pasākumi, atbilstoši tiem tiešie darbības rezultāti un tiem izlietotie valsts budžeta līdzekļi, ja tādi tika plānoti papildus darbinieku atlīdzībai

finansēšanas modeļa atbilstību	2006		Izstrādāta PPP projektu konkursa dokumentācija (konkursa nolikuma un līguma projekts) Jēkabpils siltumapgādes sistēmas rekonstrukcijas projektam un jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecības projektam Cēsīs.	74 965,40
A3.2. Izstrādāt PPP projektu vadības cikla metodoloģiju un to regulāri precizēt	2005	LIAA, EM	Izstrādāta „Kārtība, kādā tiek veikti finanšu un ekonomiskie aprēķini, lai pieņemtu lēmumu par koncesijas līguma slēgšanas tiesību iegūšanas procedūras uzsākšanu”.*	9 440
	2006		Izstrādātas „Vadlīnijas līgumisko valsts un privātās partnerības projektu īstenošanai”.*	–
	2008		Izstrādātas „Vadlīnijas institucionālās publiskās un privātās partnerības projektu īstenošanai”.*	11 564
			Izstrādāta „Risku novērtēšanas metodoloģija publiskās un privātās partnerības projektiem”.*	20 650
	2009		Izstrādātas „Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādes vadlīnijas”.*	9 075
A3.3. Izstrādāt PPP projekta tipveida līgumu	2006	LIAA, EM	Izstrādāta standartizētā dokumentācija (nolikums, līgums, metodika) pirmsskolas izglītības iestādes būvniecības un apsaimniekošanas projektiem un siltumapgādes sistēmas modernizācijas un apsaimniekošanas projektiem.*	16 486,96 **

FMZinop1_290310; Ar Ministru kabineta 2005.gada 16.novembra rīkojumu Nr.736 „Par Rīcības plānu Latvijas valsts un privātās partnerības veicināšanas pamatnostādņu īstenošanai 2006.-2009.gadā” apstiprinātā rīcības plāna plānotie pasākumi, atbilstoši tiem tiešie darbības rezultāti un tiem izlietotie valsts budžeta līdzekļi, ja tādi tika plānoti papildus darbinieku atlīdzībai

	2007		Noslēgts sadarbības līgums starp Ekonomikas ministriju, Rīgas domi un sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Rīgas Pilsēt būvnieks” par Rīgas mikrorajonā „Dreiliņi-2” īstenotā pirmsskolas izglītības iestādes tehniskā projekta „Bērnu dārzs 136 vietām” dokumentācijas atkārtotu izmantošanu.	50 000
	2008		Izstrādāta standartizētā dokumentācija (nolikums, līgums, metodika) pašvaldības īres dzīvokļu būvniecības un apsaimniekošanas projektiem.*	16 644,07
Rīcības virziens	A4 Tiesiskā ietvara sakārtošana			
A4.1. Izstrādāt un iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā Eiropas Savienības direktīvām atbilstošu koncesiju likuma projektu un attiecīgos Ministru kabineta noteikumu projektus	2009	FM, TM	Izstrādāts Publiskās un privātās partnerības likums (Pieņemts Saeimā 18.06.2009, spēkā no 01.10.2009), kā arī no tā izrietošie pieci Ministru kabineta noteikumu projekti (pieņemti un stājās spēkā 2009.gada otrajā pusē).*	–
A4.2. Izstrādāt informatīvo materiālu par koncesiju likuma projektu	2009	FM	Izstrādātas skaidrojošais materiāls par Publiskās un privātās partnerības likumu, ietverot valsts pārvaldes iestāžu atbildību un lomu saistībā ar PPP.*	–
A4.3. Katru gadu sagatavot un iesniegt Ekonomikas ministrijā ziņojumu par administratīvajiem šķēršļiem PPP projektu īstenošanā, kā arī par nepilnībām un šķēršļiem normatīvajos aktos (pa nozarēm),	2006-2009	LIAA	Izstrādāti 6 ziņojumi par administratīvajiem šķēršļiem PPP projektu īstenošanā, kā arī nepilnībām un šķēršļiem normatīvajos aktos, kas kavē šādu projektu īstenošanu.	11 909

FMZinop1_290310; Ar Ministru kabineta 2005.gada 16.novembra rīkojumu Nr.736 „Par Rīcības plānu Latvijas valsts un privātās partnerības veicināšanas pamatnostādņu īstenošanai 2006.-2009.gadā” apstiprinātā rīcības plāna plānotie pasākumi, atbilstoši tiem tiešie darbības rezultāti un tiem izlietotie valsts budžeta līdzekļi, ja tādi tika plānoti papildus darbinieku atlīdzībai

kas kavē šādu projektu īstenošanu				
A4.4. sagatavot informāciju par PPP projektu ietekmi uz valsts budžetu un valsts parādu	2009	FM	PPP uzskaites jautājumiem risināti Publiskās un privātās partnerības likumā un no tā izrietošajos Ministru kabineta noteikumos, kā arī Gada pārskatu likumā.	–
Rīcības virziens	A5 Izpratnes uz zināšanu pilnveidošana			
A5.1. Izveidot vienotu PPP mājas lapu internetā, kurā apkopota visa informācija – skaidrojošie materiāli, normatīvie akti, metodoloģija un vadlīnijas, tipveida dokumenti, aktualitātes, situācijas raksturojums, ārvalstu informācija, aktuālākās saites	2008	EM, LIAA	Izveidota un uzturēta specializēta PPP mājaslapā internetā www.ppp.gov.lv .	7 385,60
A5.2. Organizēt informatīvos seminārus publiskajām institūcijām par PPP projektu vadības cikla metodoloģiju un tipveida dokumentiem, kas nepieciešami PPP projektu sagatavošanai		LIAA, EM	Noorganizēti 10 ar PPP jautājumiem saistītie semināri, konferences vai diskusijas.	15 280,84
A5.3. Izstrādāt PPP komunikāciju stratēģiju	2006	EM	Izstrādāta PPP komunikāciju stratēģija 2007.-2009.gadam, kas integrēta Ekonomikas ministrijas komunikācijas politikas stratēģija 2007.-2009.gadam.	–
A5.4. Atbilstoši izstrādātajai PPP komunikācijas stratēģijai uzsākt tajā minēto uzdevumu un pasākumu īstenošanu	2006, 2008	LIAA, EM	Izstrādāts un izdots informatīvais materiāls (buklets) par PPP metodisko bāzi „Valsts un privātā partnerība Latvijā.*	3 254,25
	2006		Izveidoti sižeti televīzijas raidījumiem	9 038

FMZinop1_290310; Ar Ministru kabineta 2005.gada 16.novembra rīkojumu Nr.736 „Par Rīcības plānu Latvijas valsts un privātās partnerības veicināšanas pamatnostādņu īstenošanai 2006.-2009.gadā” apstiprinātā rīcības plāna plānotie pasākumi, atbilstoši tiem tiešie darbības rezultāti un tiem izlietotie valsts budžeta līdzekļi, ja tādi tika plānoti papildus darbinieku atlīdzībai

	2007		„Mans būs mans” un „Viss notiek”.	1 033,41
	2006-2008		Izstrādāts un izdots informatīvais materiāls (buklets) „Atbalsts valsts un privātās partnerības projektu sagatavošanai”.*	
			Sniegtas 220 konsultācijas par PPP aktuālajiem jautājumiem	–
Kopā rīcības plāna plānoto pasākumu īstenošanai izlietotie valsts budžeta līdzekļi				379 923

Piezīmes:

* tiešais darbības rezultāts publicēts izveidotajā mājaslapā internetā www.ppp.gov.lv, kas ir publiski pieejama visiem interesentiem.

** ietilpst arī tiešā darbības rezultāta „Izstrādāta PPP projektu konkursa dokumentācija (konkursa nolikuma un līguma projekts) Jēkabpils siltumapgādes sistēmas rekonstrukcijas projektam un jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecības projektam Cēsīs” izlietotajā finansējumā.

Finanšu ministrs

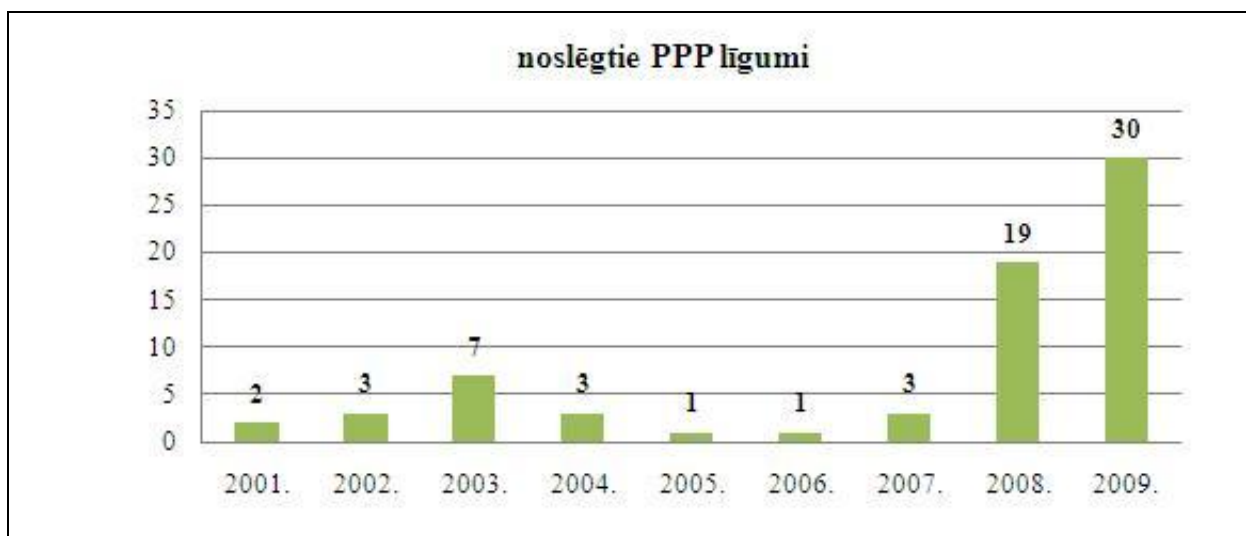
E.Repše

Publiskās un privātās partnerības projektu īstenošanas vērtējuma kopsavilkums

Publiskā un privātā partnerība (turpmāk – PPP) ir viens no finanšu līdzekļu piesaistes veidiem, kas var sniegt lielas priekšrocības publisko funkciju nodrošināšanā, domājot par sabiedrības interesēm ilgtermiņā un veicinot augstas kvalitātes publisko pakalpojumu, infrastruktūras attīstīšanas un uzturēšanas nodrošināšanu.

Atbilstoši 2005.gada martā apstiprinātajam pamatnostādņēm PPP politikas mērķis ir panākt, lai PPP kļūst par nozīmīgu mehānismu publisko pakalpojumu un infrastruktūras nodrošināšanā, sasniedzot lielāku īstenoto investīciju projektu skaitu ar privātā kapitāla piesaisti.

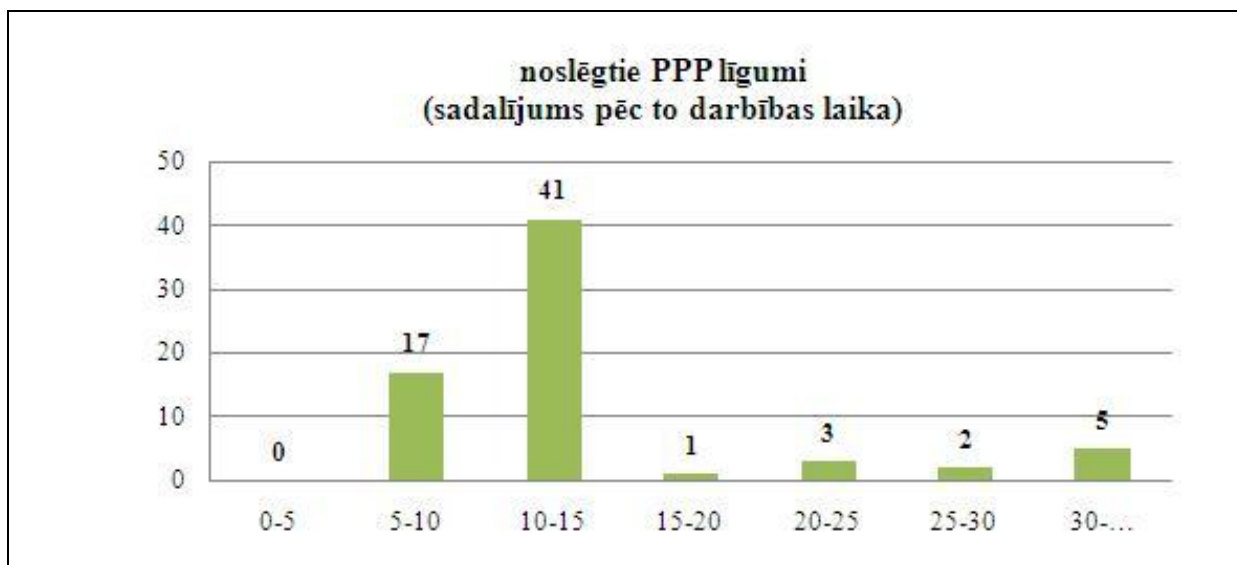
Pēc Finanšu ministrijai pieejamās informācijas par PPP projektu īstenošanu līdz 2010.gadam kopumā tika noslēgti 69 PPP projektu īstenošanas līgumi, ko kuriem lielākā daļa atbilst līgumiskās PPP veidam (65 koncesijas līgumi un divi partnerības iepirkuma līgumi), bet atlikušie divi – institucionālajam PPP veidam, kas ir ļoti mazs rādītājs, ņemot vērā augsto nepieciešamību pēc finanšu ieguldījumiem infrastruktūras sakārtošanā un pārvaldīšanā. Taču šo zemo PPP projektu īstenošanas aktivitāti var skaidrot ar sabiedrībā valdošo priekšstatu, ka PPP projektu īstenošana ir salīdzinoši komplicēta, vispārējo zināšanu trūkumu par PPP, kā arī ar pēdējā gada laikā uzlikto ierobežojumu PPP projektu īstenošanai.

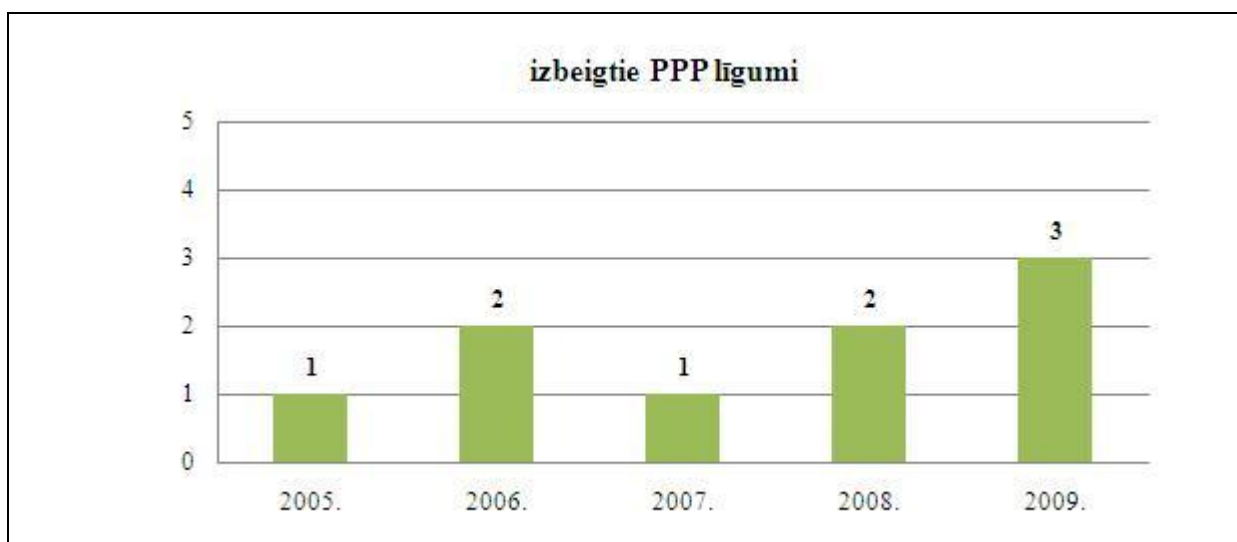
Ņemot vērā to, ka jaunais PPP tiesiskais regulējums stājās spēkā tikai ar 2009.gada oktobri, visi līgumiskās PPP veidam atbilstošie PPP projektu īstenošanas līgumi ir slēgti ievērojot Publisko iepirkumu likuma normas vai 2000.gadā pieņemtā Koncesiju likuma normas. Atbilstoši Publiskās un privātās

partnerības likuma pārejas noteikumiem minētie likumi ir jāievēro arī PPP procesos, kas uzsākti pirms tā spēkā stāšanās.

Visi noslēgtie PPP projektu īstenošanas līgumi paredz līguma darbības laiku ilgāku par pieciem gadiem. Lielākā daļa (59,42%) no noslēgtajiem PPP projektu īstenošanas līgumiem ir slēgti uz laiku no 10 līdz 15 gadiem. Savukārt tikai 5 līgumi (7,2%) no visiem noslēgtajiem ir slēgti uz laiku – 30 gadi un ilgāk.

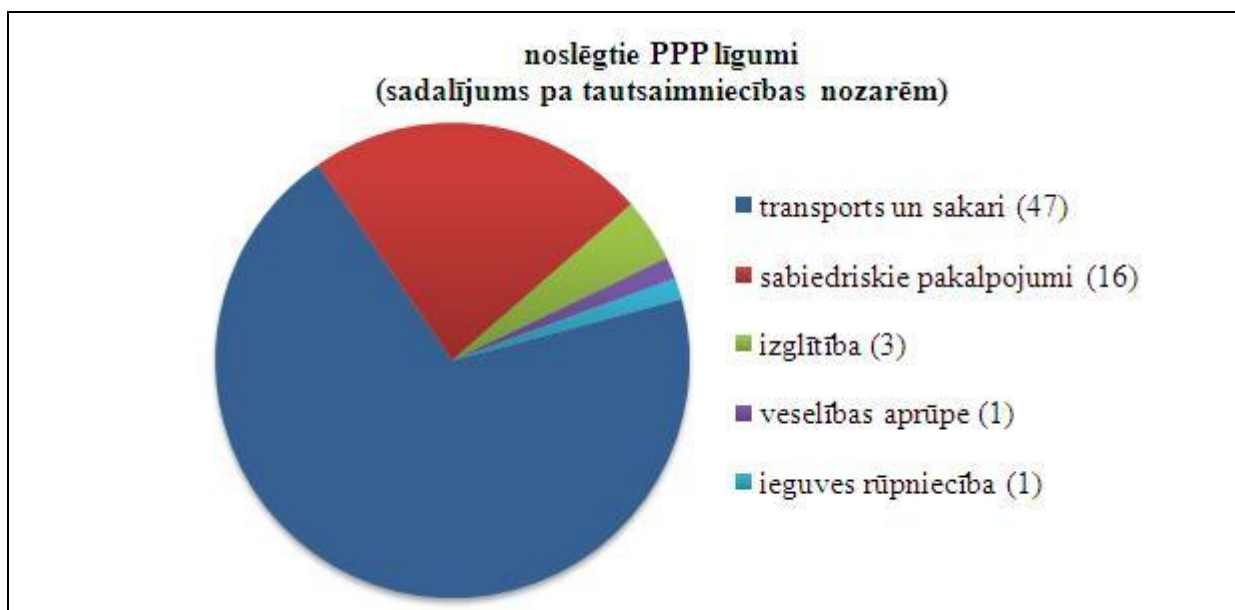
No noslēgtajiem PPP projektu īstenošanas līgumiem līdz 2010.gadam viens līgums ir izbeigts, līdz ar tā darbības termiņa beigām, bet 8 – pamatojoties uz pušu vienošanos, privātā partnera maksātspēju vai līdz ar plānošanas reģiona kompetences noteikšanu sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanā.

Ņemot vērā to, ka lielākā daļa no uzsāktajiem PPP projektiem ir to īstenošanas stadijā, nav iespējams sniegt detalizētu projektu īstenošanas beigu jeb *ex-post* analīzi. Tomēr, analizējot noslēgto PPP projektu īstenošanas līgumu saistību izpildi, secināms, ka ļoti būtiski ir veikt projekta uzraudzību (gan

iekšējo, gan arī ārējo) visā tā īstenošanas laikā, jo, tā kā PPP projekti ir ilgtermiņa projekti, tad pastāv risks, ka tā īstenošanas laikā varētu mainīties būtiskākie līguma nosacījumi, kas ietekmētu PPP aktīvu uzskaiti vai mainītu projekta atbilstību attiecīgajam PPP līguma veidam.

Analizējot noslēgto PPP projektu īstenošanas līgumus tautsaimniecības nozaru griezumā, vislielākais noslēgto līgumu skaits ir transporta un sakaru pakalpojumu nozarē, kurai seko sabiedrisko pakalpojumu nozare un izglītības nozare. Pa vienam PPP projektu īstenošanas līgumam ir noslēgts arī veselības aprūpes un ieguves rūpniecības nozarē.

Liels noslēgto PPP projektu īstenošanas līgumu skaits transporta un sakaru pakalpojumu nozarē skaidrojams ar 2008.gada grozījumiem Sabiedriskā transporta pakalpojumu likumā, kas paredz sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījumu organizēšanu saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu vai likumu, kas reglamentē koncesiju piešķiršanu. 2008. un 2009.gadā ir noslēgti 45 PPP projektu īstenošanas līgumi, kas paredz tiesību piešķiršanu sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai reģionālās vai vietējās nozīmes maršrutos, kā atlīdzību galvenokārt saņemot ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu saistīto izmaksu, kas pārsniedz pārvadātāja gūtos ieņēmumus par sniegtajiem sabiedriskā transporta pakalpojumiem minētajos maršrutos, kompensāciju.

Atbilstoši visiem 2008.gadā noslēgtajiem sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas līgumiem, pakalpojumus līguma ietvaros sāk sniegt no 2009.gada 1.janvāra, līdzīgi ir arī ar 10 no 2009.gadā noslēgtajiem sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas līgumiem – pakalpojumus līguma ietvaros sāk sniegt no 2010.gada 1.janvāra. Līdz ar to 2009.gadā atlīdzība no publiskā partnera par sniegtajiem pakalpojumiem kopā sastāda 17 684,01 tūkst. latu.

Turpinot noslēgto PPP projektu līgumcenu analīzi, secināms, ka noslēgtajos PPP projektu īstenošanas līgumos līgumcena var būt noteikta gan kā privātā partnera maksājums publiskajam, gan arī kā publiskā partnera atlīdzība

privātajam. Tāpat vairākos noslēgtajos līgumos līgumcenas nav precīzi noteiktas – noslēgtajos līgumos ir atrunāta tikai attiecīgā pakalpojuma sniegšanas norēķinu apmēra aprēķināšanas kārtība par pārskata periodiem vai arī līguma darbības laikā ar to nodotajos publiskā partnera resursos ieguldāmo investīciju apjoms. Ņemot vērā mainīgo ekonomisko situāciju valstī, bieži vien šajos nosacījumos ir veikti grozījumi.

Analizējot tikai 2009.gadā noslēgtos PPP projektu īstenošanas līgumus – noslēgti 27 PPP projektu īstenošanas līgumi transporta un sakaru pakalpojumu nozarē, par kuriem tikai 2009.gadā veiktā atlīdzība par sniegtajiem pakalpojumiem no publiskā partnera puses sastāda kopā 5 404 578,98 latu, divi sabiedrisko pakalpojumu nozarē par noteikto līgumcenu 34 617,84 latu (vienā projektā maksājumus veic publiskais partneris, bet otrā – privātais partneris) un viens izglītības nozarē par noteikto līgumcenu 11 850 961,88 latu (maksājumi no publiskā partnera puses).

Ņemot vērā minēto, noslēgto PPP projektu īstenošana līgumcenas savstarpēji nebūtu salīdzināmi lielumi īstenoto PPP projektu finansējuma apjoma analīzē un līdz ar to pamatnostādnes noteiktā rezultatīva rādītāja attiecībā uz īstenoto PPP projektu finansējuma apjoma sasniegšanu vismaz 1% apmērā no iekšzemes kopprodukta izpildes rezultatīvais rādītājs nav precīzi nosakāms.

Lai gan šobrīd ir noteikts ierobežojums PPP projektu īstenošanai, ņemot vērā pastiprināto interesi par PPP gan no publiskā gan arī no privātā sektora puses, jau tuvāko jau tuvāko gadu perspektīvā varam runāt par iespējams vairāku, tajā skaitā apjoma ziņā lielu, PPP projektu īstenošanas uzsākšanu.

Vairāku potenciālo PPP projektu īstenošanā ir jau uzsāktas privātā partnera atlases procedūras, kā piemēram, autoceļa E77/A2 posma Rīgas apvedceļš-Sēnīte rekonstrukcijas un uzturēšanas projektam, Valsts policijas Vidzemes reģiona galvenās policijas pārvaldes administratīvās ēkas būvniecības un apsaimniekošanas projektam un akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” administratīvās ēkas būvniecības un apsaimniekošanas projektam.

Vairākiem PPP projektiem tiek veikta to īstenošanai nepieciešamās dokumentācijas saskaņošana – Zebrenes bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveides projekts, Latvijas radio 2 programmas apraides nodrošināšanas projekts, daudzfunkcionālā ciklatrona centra izveides projekts.

Papildus jau uzsāktajām privātā partnera atlases vai projekta īstenošanai nepieciešamās dokumentācijas sakņemšanas procedūrām, tiek turpinātas aktivitātes arī tikai pie iesāktajām iestrādēm – Daugavpils cietokšņa attīstības projekta, Jelgavas pilsētas ielu apsaimniekošanas projekta, Operas pazemes autostāvvietu izbūves projekta, Limbažu galvenās reģiona bibliotēkas būvniecības un apsaimniekošanas projekta, Ādažu novada domes administratīvās ēkas būvniecības un apsaimniekošanas projekta, Limbažu pilsētas daudzfunkcionālā sporta un veselības kompleksa būvniecības un

apsaimniekošanas projekta, sociālās aprūpes centru „Stella Maris” un „Mežciems” rekonstrukcijas un apsaimniekošanas projekta, Ogres novada satiksmes optimizācijas objektu būvniecības projekta, Tukuma pilsētas sporta halles būvniecības un apsaimniekošanas projekta, Ogres biznesa un inovāciju inkubatora rekonstrukcijas projekta, jaunu ēku būvniecības un esošās infrastruktūras sakārtošanas un apsaimniekošanas sociālās aprūpes centrā Ķīši projekta, Rāznes nacionālā parka teritorijas apsaimniekošanas infrastruktūras izveides projekta, augstskolu – Rīgas Tehniskā universitātes, Latvijas Jūras akadēmijas, Latvijas Universitātes un Rīgas Stradiņa universitātes – infrastruktūras attīstības un apsaimniekošanas projekta, Ziemeļu transporta koridora projekta un vairāku ieslodzījuma vietu infrastruktūras attīstības projektiem.

Finanšu ministrs

E.Repše